

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
TOREK
8. NOV.
1988

Letnik XLIII.
Štev. 51 (2411)

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt

Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

Cena: 7 šil.
700 din.
P. b. b.

Štart z Borovljami

Danes začnemo novo mesečno serijo občinskih portretov južnokoroških občin. Prva občina, ki jo predstavljamo slovenski in nemško govoreči javnosti v obširni, informativni in aktualni obliki, je občina Borovlje. To izdajo dobi vseh 3300 gospodinjstev v boroveljski občini. Portret občine Borovlje najdete na straneh od 5 do 10.

Namesto poravnave škode „koncert“ vojaške godbe?

Julija 1987 je bil Friedrich Hausner, sin zadnjega rabina v Celovcu, gost mestne občine Celovec. Takrat so Marija Halmer, dr. Erich Lindner, dr. Jože Messner, dr. Willi Rainer, dr. August Walz in dr. Markus J. Weninger sprožili pobudo za spominsko obeležje v Platzgasse 3, kjer je bila molilnica židovske skupnosti, uničena v kristalni noči leta 1938. S tem bi se po petdesetih letih spomnili zasledovanja in iztrebljanja koroških Židov.

V mestnem senatu so pobudo soglasno sprejeli,

zato so pobudniki predložili osnutek za spominsko ploščo s tekstom ki ga je židovska skupnost v Gradcu prevedla v hebrejščino. Ko pa bi moral celovski magistrat poravnati stroške, je župan Guggenberger pozval Simona Wiesenthala, naj židovski dokumentacijski center na Dunaju prevzame plačilo stroškov spominskega obeležja. Zaradi te brezobzirnosti ni bil ogorčen samo Wiesenthal. Inicijativna skupina se mu je za početje župana, ki je ravnal zgolj v lastnem imenu, pismeno opravičila.

Končno je magistrat prevzel stroške, zato pa si je dovolil naslednji dokaj neokusen scenarij. Prvotno odkritje spominskega obeležja naj bi bila spominska svečanost v znamenju simbolične poravnave škode židovski skupnosti, spregovoril pa naj bi tudi dr. Anton Pelinka. Celovski župan pa je bil mnenja, da bi imel referat Pelinke bolj „malo smisla“. Namesto tega naj bi spregovorili politiki, da pa je mera polna je, magistrat predlagal za začetek svečanosti „Platzkonzert“ vojaške godbe. Ogorčenje med inicia-

torji obeležja je razumljivo, zato pa do danes podroben spored ob predaji spominske plošče, ki bo v sredo, dne 9. 11. 1988, ob 11. uri v Platzgasse 3, uradno še ni znan. Na tozadevno vprašanje so nam na magistratu odvrnili, da iz vabila spored ni razviden. Razne organizacije, ki odklanjajo tovrstno „uradno“ prireditve, vabijo jutri, 9. 11. 1988 ob 14.30 na celovško univerzo, kjer bo v predavalnici 8 (HS 8) branje dokumentov o „Kristalni noči“ v Celovcu. Po branju pa bo molčeč pohod v Platzgasse 3.

Smolle, politika in gospodarstvo!

„Z začudenjem smo zvedeli, da NSKS kljub dogovoru skupnega gospodarskega odbora, da obe osrednji organizaciji skupaj ustanovita Združenje slovenskih gospodarstvenikov, brez naše vednosti vabi 12. novembra na ustanovni občni zbor Slovenske gospodarske zveze Avstrije. Mislimo, da je tak solo način na liniji nove politike Narodnega sveta, kateremu očitno ne gre za usklajeno enotno nastopanje. Take poteze slovenskemu koroškemu gospodarstvu ne morejo koristiti“, je dejal tajnik ZSO dr. Marjan Sturm.

PREBERITE

- 2 Komentar:
Judovski pogrom
- 2 Koroški kult. dnevi
v Mariboru
- 3 Tovarna Obir že
zmanjšala
osnaževanje
okolja
- 4 Založništvo in
knjižni trg „Drave“
- 5 do 10: Občinski
portret občine
Borovlje
- 10 Menjava denarja,
Lotto, Toto
- 11 Naročite
Slovenski vestnik
- 12 Selani spet v
formi: 2 : 1 proti
KAC

Pliberk: „Pesem združuje“

Pod tem geslom je MePZ Podjuna-Pliberk preteklo soboto vabil na koncert v pliberško glavno šolo. Poleg

zboru – prireditelja so pri koncertu sodelovali še MoPZ Foltej Hartman, družina Lipuš, skupina „4J“ in kot

gost (na zgornjem posnetku) Stadtchor Ferlach. O koncertu bomo obširneje poročali v prihodnji številki.

VESTNIKOV VEČER

Z novo serijo občinskih portretov Slovenski vestnik povezuje tudi predstavitev časopisa širši javnosti, zato bo pripravil „Vestnikove večere“. Prva taka prireditve, na katero so vabljeni vsi naročniki in prijatelji lista, bo v torek,

22. novembra 1988, ob 19 uri v restavraciji Škerjanec (prej Mlečnik) v Kožentavri/Kirschentheuer. Mit der neuen Serie „Gemeindeporträt“ verbindet der „Slovenski vestnik“ auch die Präsentation der Zeitung. Der Start erfolgt am Dienstag, dem 22. November 1988, um 19 Uhr im Restaurant Škerjanec (früher Mlečnik). Vsi prisrčno vabljeni/Alle sind herzlich eingeladen!

KOMENTAR

dr.
FRANCIJA
ZWITTRA
ml.

JUDOVSKI
POGROM

Ob začetku je obstajala beseda ali bolje svetopi-semški stavek, ki mu v svojih strašnih posledicah ni primere v vsej svetovni literarni zgodovini: „Njegova kri nad nas in naše otroke!“ (Mt 27,25). Končno dejanje: Auschwitz in morje prelite krvi.

Ko se v teh dneh spominjamo judovskega pogroma v noči od 9. na 10. november pred petdesetimi leti, ki so ga nacisti cinično imenovali „Reichskristallnacht“ (rajhovska kristalna noč), ne moremo mimo dejstva, da je nacionalistični antisemitizem imel že pripravljena in plodna tla, pregojena s stoletno tradicijo katoliškega antisemitizma, ki sloni med drugim prav na tem Matejevem stavku.

Ta antisemitizem je bil še posebej prisoten zlasti v politični agitaciji velenemca Schönererja ter krščanskosocialca Luegerja, zato tudi ne čudi, da so bili protijudovski izgredi na Dunaju višek divjanja nacističnih tolpe v vsem takratnem nemškem rajhu in to brez kakšnega občutnega nasprotovanja tako imenovanega zlatega dunajskega srca.

Petdeset let je minulo; antisemitizem ni nikjer več zapisan v strankinih ideologijah; v času bivšega dunajskega nadškofa kardinala Königa je katoliška cerkev iskreno obžalovala svoje takratno ravnanje, drugi vatikanski koncil je iskal pot sprave z Judi.

Kljub temu ni vzrokov za samozadovoljstvo. Edino na novo zgrajeno sinagogo na Dunaju (v kristalni noči jih je pogorelo 24) noč in dan straži z mitraljezi oborožena policija; judovska šola v drugem okraju je bolj podobna trdnjavi kakor poslopju za otroke; stil nekaterih komentatorjev avstrijskega tiska, posebno še razširjenega maloformatnega časopisa vznemirjajoče spominja na stil „Völkischer Beobachter“. Hrdlička, Bernhard, Peymann se znajdejo zopet na listi „entartete Kunst“, četudi niso Judje. 14 % anketiranih Avstrijcev ne bi privolilo v poroko svoje hčerke s fantom judovskega porekla, 8 % Avstrijcev ima slab občutek, če se rokuje z Judom.

Tudi po petdesetih letih velja: nekaj gnilega je v deželi avstrijski.

Dr. Teodor Domej (zgoraj) je na mariborski univerzi predaval o temi Koroški Slovenci in leto 1938 ter razjasnil zgodovinske dogodke usodne obletnice. Plazniška dekleta (levo) so nastopila v okviru proslave 60. obletnice ustanovitve klubov koroških Slovencev.

Koroški kulturni dosežki
predstavljeni v Mariboru

piše VILI VUK

Razstavo je na otvoritvi opisal dr. Janko Malle, tajnik Slovenske prosvetne zveze, ki je etnološko gradivo ob pomoči študentov in sodelavcev iz Ljubljane tudi zbrala, ga pred časom restavrirala in pripravila za razstavo, pri čemer so pomagali strokovni sodelavci Slovenskega etnografskega muzeja. SPZ zbrano gradivo zdaj tudi ohranja v depozitu, v Mariboru pa so predstavniki Pokrajinskega muzeja in mag. Marjan Žnidarič, predsednik Kulturne skupnosti Maribor, ki je razstavo odprl, zbirki in SPZ zaželeli, da bi v prihodnosti koroških Slovencev dobili svoj muzej in tako še bolj poglobljeno in učinkoviteje izkazovali svojo slovensko narodnost.

Z letošnjimi Koroškimi kulturnimi dnevi v Mariboru je združil praznovanje svoje 60. letnice tudi mariborski Klub koroških Slovencev, ki ga kot predsednik vodi Janko Kuster. Tisti starejši člani kluba, ki so se

Prireditve, ki ima v Mariboru že nekaj let naslov Koroški kulturni dnevi, traja sicer le dva dni, toda letos bo množina v njenem naslovu vendarle upravičena. Lahko bi rekli, da je prišlo tokrat do temeljite se spremembe v vsebinski zasnovi kulturnih nastopov slovenskih rojakov iz Avstrije v Mariboru, kar se na primer kaže letos v razstavi Umetnost naših dedov, ki so jo pretekli petek, na samem začetku Koroških kulturnih dnevo, odprli v Mariborskem pokrajinskem muzeju. Razstava bo odprta do 8. decembra, to pomeni, da bo več kot mesec dni mogoče gledati etnološke predmete iz materialne kulture koroških Slovencev, se srečevati z njihovo kulturno tradicijo in razmišljati o njihovi nacionalni identiteti, ki jo razjeda raznarodovalni pritisk večinskega naroda.

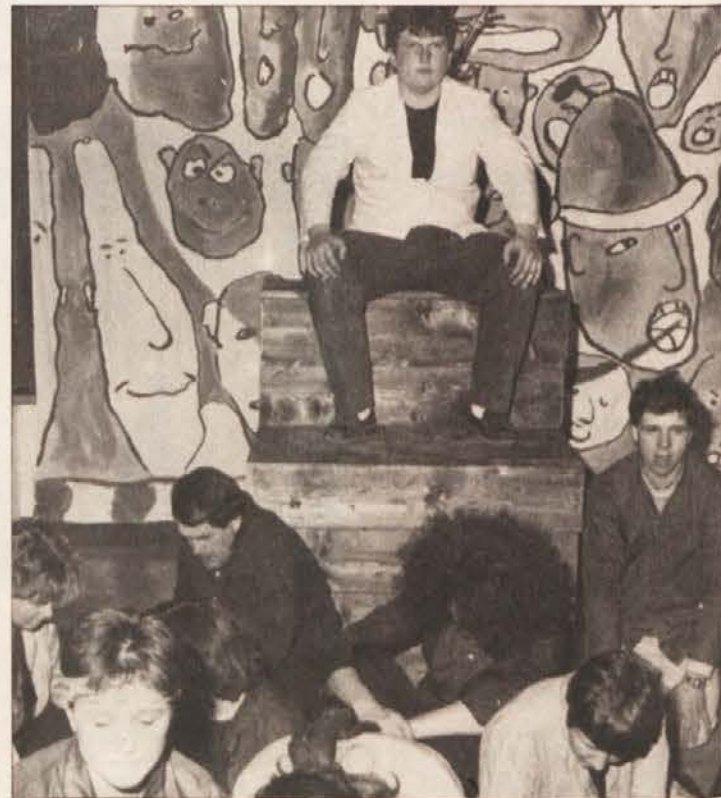
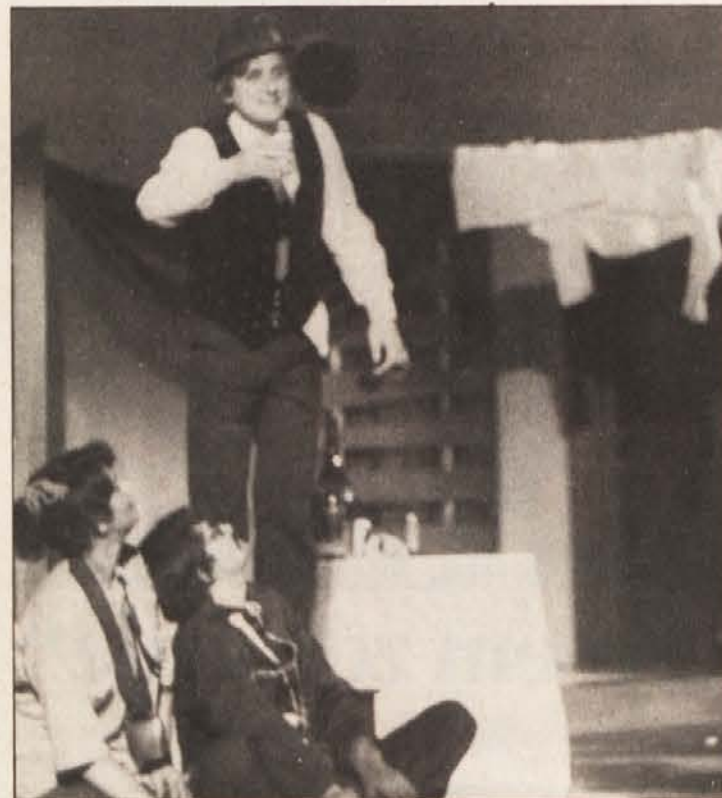
pri močeh in zdravju, so se zbrali v prostorih rektorata mariborske univerze in z Jankom Kustom ter tajnikom kluba Jožetom Natkom obudili spomine na 60 let solidarnostnega druženja koroških rojakov, ki so se po plebiscitu znašli v Mariboru, s svojci in seveda vsemi Slovenci, ki so po plebiscitu ostali na svojih domačih, poslej žal avstrijskih tleh. Mariborski Klub koroških Slovencev že 60 let z rednimi mesečnimi sestanki razmišlja o usodi Slovencev v Avstriji in še danes vneto spremlja njihovo narodnostno problematiko. O rezultatih te dragocene in tudi koristne dejavnosti sta spregovorila dr. Janko Malle in Nužej Tolmajer, ki sta v imenu Slovenske prosvetne in Krščanske kulturne zveze ter seveda v imenu koroških Slovencev pozdravila člane kluba, poudarila njihovo veljavo in se zahvalila za njihove zasluge.

Za prizadevno podpiranje koroških rojakov pri iskanju njihovih narodnostnih pravic v Avstriji je predsedstvo SFRJ Klub koroških Slovencev v Mariboru odlikovalo z državnim odlikovanjem. Druga posebnost letošnjih koroških kulturnih prireditev v Mariboru je bil sobotni nastop mešanega

pevskega zbora Rož iz Šentjake v Rožu v mariborskem gledališču, kjer so izvedli koncert pesmi zatiranih narodov pod naslovom Ponižani in razžaljeni.

Za kulturno dejavnost koroških Slovencev pomeni koncert vsebinsko osvežitev in napoveduje enega od krepkejših korakov v pripravljanju sodobnejših in zahtevnejših umetniških dejanj. Zato je bil prijetno doživetje za mariborsko občinstvo.

Gledališka skupina Slovenskega prosvetnega društva „Dobrač“ z Brnce je v soboto v kulturnem domu v Svečini, znanem vinorodnem kraju v bližini Maribora, izvedla komedijo Toneta Partljiča, Tolmun in kamen. Koroške kulturne dneve pa je obogatil tudi dr. Teodor Domej, ki je predaval o koroških Slovencih in letu 1938. Zbor Plazniška dekleta iz Šentlupša pa je popestril proslavo 60. letnice Kluba koroških Slovencev in otvoritev razstave v Pokrajinskem muzeju v Mariboru.

Igralska skupina SPD „Dobrač“ z Brnce je v Svečini uprizorila s Partljičevo komedijo „Tolmun in kamen, nicht wahr Johann?“ Pevci Roža so v mariborskem gledališču izvedli koncert pesmi ponižanih in razžaljenih.

HEUTE
IMSLOVENSKI
VESTNIK**Gedenktafel für jüdische Opfer
– Übergabe mit Militärmusik?**

Am 9. 11. 1988 wird um 11. Uhr in der Platzgasse in Klagenfurt eine Gedenktafel enthüllt, die an das ehemalige jüdische Bethaus in Klagenfurt erinnern soll. Wie jedoch die Übergabe gestaltet wird, ist nicht bekannt. Die Gedenktafel wurde auf Initiative einer Personengruppe – Maria Halmer, Dr. Erich Lindner, Dr. Jože Messner, Dr. Willi Rainer, Dr. August Walz und Dr. Markus J. Wenninger – errichtet. Die Personengruppe entschuldigte sich jedoch in einem Brief bei Ing. Simon Wiesenthal, da dieser von Bürgermeister

Leopold Guggenberger aufgefordert wurde, die Kosten für die Gedenktafel zu übernehmen. Für weitere Bestürzung in der Personengruppe sorgte der Programmwurf zur Übergabe der Gedenktafel, die mit einem „Platzkonzert der Militärmusik“ eingeleitet werden sollte. Ebenso hielt es Bürgermeister Guggenberger für „wenig sinnvoll“, Dr. Anton Pelinka bei dieser Gelegenheit sprechen zu lassen. Anstelle dessen werden wohl Politiker das Wort ergreifen, damit unangenehme Wahrheiten wohl gar nicht angesprochen werden.

Ausweg aus dem Ghetto-Dasein?

Seit Februar 1985 besteht die „ARGE Region-Kultur“. Am 21. Oktober besuchte Bundesministerin Dr. Hilde Hawlicek den Sitz der Arbeitsgemeinschaft in Plank am Kamp in Niederösterreich. Bei dieser Gelegenheit zeigte der Österreich-Vorsitzende Dr. Janko Malle die stiefmütterliche Behandlung der slowenischen Musikschule seitens des Landes Kärnten auf. Die negative Einstellung zur slowenischen Kultur in Kärnten ist laut Dr. Malle auch daraus ersichtlich, daß die Subvention des Landes Kärntens insgesamt nur 0,2 Prozent des Kulturbudgets des Landes ausmachen.

**„1938 – 1988: Eine Bilanz“
Konzert und Diskussion**

Vor 50 Jahren wurde in Klagenfurt/Celovec in der sogenannten „Reichskristallnacht“ durch die Zerstörung der Synagoge, durch Verhaftungen, Plünderungen von Wohnungen und Geschäften jüdischer Bewohner, die gezielte Verfolgung und Vernichtung der jüdischen Gemeinde in Kärnten eingeleitet. Die „Reichskristallnacht“ stellt auch die Ouvertüre zur Verfolgung und Ausiedlung der Kärntner Slowenen dar.

Der Slowenische Kulturverband und der Zentralverband slowenischer Organisationen in Kärnten veranstalten aus diesem Anlaß am Sonntag, dem 13. No-

vember 1988 um 14.30 Uhr im „Mladinski dom“ in Klagenfurt, Mikschallee, ein Konzert sowie eine Podiumsdiskussion zum Thema „1938–1988: Eine Bilanz“.

Das Kulturprogramm gestalten Chöre und Gruppen der slowenischen Kulturvereine aus Ferlach/Borovlje, Zell/Sele, Bleiburg/Pliberk, Ebriach/Obirsko, St. Primus/Sentprimoz und aus Schiefing/Skofice, an der Podiumsdiskussion (Moderator Dr. Marjan Sturm) werden Univ. Prof. Dr. Peter Gsetzner (UBW-Klagenfurt), der Journalist Reinhold Henke und Dr. Peter Kreisky („neues Österreich“) teilnehmen.

**Kajžnikov
Hanža**

Kaj imata skupnega Karel Smolle in Lech Walesa? – Oba sta razglasila „novi dialog“, pa ne najmeta partnerja.

Delovno skupnost ARGE Region-Kultur je obiskala tudi ministrica Hawličkova (desno). Ob tej priliki sta spregovorila tudi dr. Janko Malle in dr. Hans Haid (desno).

Sliki: Weingartner

**Izhod iz provincialnega
in getovskega položaja?**

Pred tremi leti, natančneje 10. februarja 1985, je bil v Nižji Avstriji občni zbor društva ARGE Region-Kultur. V tem času delovanja je postalo najpomembnejše združenje iniciativnih skupin v Avstriji, ki skušajo ustvariti potrebne pogoje za kulturno delovanje povsod tam, kjer ni kulturnega življenja. 21. oktobra t.l. se je z delom organizacije seznanila tudi ministrica Hawličkova, ki je prisostovala seji ARGE Region-Kultur v Planku am Kamp.

MIHA PASTERK

V delovno skupnost ARGE Region-Kultur sta med drugim včlanjeni tudi Slovenska prosvetna in Krščanska kulturna zveza, na občnem zboru meseca aprila pa so za predsednika izvolili dr. Janka Malleja, tajnika SPZ. V pogovoru za Slovenski vestnik je Malle predstavil nekatera delovna težišča skupnosti, med katerimi je izobraževalna dejavnost od ustanovitve dalje osnovna naloga. V zavesti povprečnega Avstrijca je namreč kultura na ravni folklorizacije. Spremeni pa se lahko samo, če se ljudje zavedajo svojega položaja v kraju, kjer živijo. V Avstriji so kulturno najbolj zanemarjeni obrobni kraji, zato delovna skupnost poskuša s konkretnimi projekti kulturno poživiti nekatere pokrajine (Vzhodno Štajersko, Nižjo in Zgornjo Avstrijo, Salzburško itd.)

Dr. Janko Malle je poudaril, da je kultura narodnih skupnosti od vsega začetka važen sestavni del delovne

skupnosti, zato ji nudi pomoč v smislu razvoja, kvalitete, pravitko je delovna skupnost glasnik teženj narodnih skupnosti med nemško govorečo večino, obenem pa je izziv, da bi narodne skupnosti bolj zavestno reševale svoje probleme. „Skupaj snujemo načrte, kako bi čim učinkovitejše našli izhod iz provincialnega in getovskega položaja na Koroškem“, je dejal dr. Malle. Menil je tudi, da nemško govorečim Avstrijcem dostikrat ni enostavno razložiti našo drugačnost. Prepogosto se namreč pojavi očitek, da pesmi, ki jih pojemo, povprečni Avstrijec lahko vidi in sliši – pač v nemškem jeziku – na raznih domovinskih večerih in nena zadnje v televizijski oddaji „Musikantenstadl“. „To so izzivi, da razmišljamo o tem, kaj je naša narodna in kulturna identiteta. Odzivnost nemško govorečih prijateljev na naše težnje mora biti za nas spodbuda, da skušamo napake v naši kulturi popravljati, jo spreminjati, o njej razmišljati“, je dejal dr. Malle. Poudaril je, da je

izmenjava izkušenj in mnenj v delovni skupnosti prav zaradi tega nujno potrebna. Kakor je sodelovanje nujno, je pa tudi plodno, saj obojestransko bogati delo.

Dr. Janko Malle je opozoril na nekatere načrte delovne skupnosti, ki v sodelovanju z avstrijskim kulturnim servisom nudi tudi kulturne programe avstrijskim šolam. Z izjemo nekaterih zavzetih učiteljev pa so šole to možnost docela ignorirale. V sodelovanju s salzburškim Inštitutom za vsakodnevno kulturo (Institut für Alltagskultur) bo delovna skupnost izdala videokasete besednih ustvarjalcev. Nadalje je za leto 1990 v načrtu narodnostni simpozij, na katerem bodo spregovorili strokovnjaki iz več evropskih držav.

Ob obisku ministric Hawličkove na sedežu delovne skupnosti ARGE Region-Kultur jo je dr. Malle v diskusiji opozoril na potrebo po izvenšolskem izobraževanju med Slovenci, ki je postalo zaradi ločevanja šolarjev še nujnejše. Nadalje je predstavil mečehovski odnos dežele in države do slovenske glasbene šole, ministrico pa je opozoril tudi na podporo za razvoj slovenske kulture. Negativen odnos dežele se ne nazadnje odraža v njeni finančni podpori, ki znaša skupno le 0,2% koroškega proračuna za kulturo.

**Tovarna Obir je zmanjšala
stopnjo onesnaževanja okolja**

Na povabilo vodstva tovarne Obir je rebrško podjetje v soboto obiskal deželni referent za vprašanja okolja Herbert Schiller. Po dvehurnem razgovoru so skupno ugotovili, da so ukrepi tovarne privedli do manjšega onesnaževanja okolja. To so pokazala tudi novejša merjenja. Poslovodstvo Obirja je Schillerja tudi obvestilo, da bo v ponedeljek predložilo še dodatne predloge za znižanje onesnaževanja, hkrati pa je tudi poudari-

lo, da bo zaradi teh ukrepov dohodek tovarne mesečno za 2,5 do 3 milijone šil. manjši, ker se bosta znižali tako kakovost kot količina proizvodnje.

Schiller je poslovodstvu, navzočim zastopnikom delavcev in občine ter županoma Hallerju in Posodu zatrdil, da smatra delovna mesta na Rebrci za zelo pomembna, da pa se mora izvesti splošna sanacija okolja. Komunalni politiki ter delavski svet pa so Schillerja pozvali, naj za sa-

nacijo okolja izposluje višje subvencije.

Manj spodbudne so bile besede predsednika koroške Delavske zbornice Josefa Quantschniga, ki je na občnem zboru zbornice krivdo valil na tovarno Obir. Z zgolj zatrjevanjem, da se prizadeva za vsako delovno mesto, Quantschnig navzočih svetnikov vsekakor ni uspel prepričati, da se dejansko zavzema za nadaljnji obstoj Obirja.

-ma

**Kroaten
besuchten
Slowenen**

In Klagenfurt gab es vergangene Woche eine Begegnung zwischen Vertretern der beiden Zentralorganisationen der Kärntner Slowenen und einer Delegation des Kroatischen Kulturverbandes/Hrvatsko kulturno društvo aus Eisenstadt. Seitens des Zentralverbandes slowenischer Organisationen in Kärnten nahm der Sekretär Dr. Marjan Sturm an dem Gespräch teil.

Aktualni intervju

V drugi polovici leta 1986, ko so družabniki Drave sprejeli sanacijski program, ki naj bi podjetje privedel iz takratne ekonomske krize, so poverili dr. Helgo Mračnikar – do tedaj je vodila knjigarno – tudi z uredništvom založbe. V pogovoru s sodelavcem Slovenskega vestnika Mihom Pasterkom je spregovorila o aktualnem knjižnem programu in o pomenu založbe na slovenskem in nemškem knjižnem trgu. Pojasnila pa je tudi svoje stališče do nekaterih napadov na Založbo Drava, ki so bili prav v zadnjem času objavljeni v časopisih.

Založništvo in knjižni trg „Drave“

SV: Pred dvema letoma ste poleg vodstva knjigarne prevzeli uredništvo založbe, ki je začela izvajati načrt sanacije. V čem je bistvena razlika med vašim poslovanjem in poslovanjem vaših predhodnikov?

Mračnikarjeva: Predvsem v tem, da je prejšnje vodstvo takorekoč „zajemalo iz polnega“, medtem ko moramo sedaj strogo preračunavati vse stroške, se pač ravnati tudi po gospodarskih zakonitostih. Lahko pa bi tudi rekla, da gre razvoj v smeri kvalitete. Pri tem je treba tudi omeniti, da družabniki Drave nikoli niso posegali v založniški program. Založbo programsko usmerja založniški svet, ki je sestavljen pluralistično. Naloga vodje pa je usklajevanje programa s finančnimi sredstvi, kar pa ne pomeni, da je za izdajanje knjig ekonomski vidik edini kriterij. Da založba lahko izvaja svoje kulturno poslanstvo, potrebuje trdno gospodarsko osnovo. Ravno pri tem vprašanju pa je prišlo do razhoda med družabniki Drave in prejšnjim vodstvom.

SV: Kaj pa trg, npr. zahodnoevropski? Kako si prizadevate, da bi se Založba Drava uveljavila tudi na knjižnem trgu v Zvezni republiki Nemčiji in v Švici oz. v celotnem nemško govorečem kulturnem prostoru?

Mračnikarjeva: V tem oziru se naša založba sooča z istimi problemi kot vse avstrijske. Velike nemške založniške hiše kot npr. Suhrkamp, Fischer in Rowohlt, da jih naštejemo samo nekaj, so v ZR Nemčiji. Seveda pri njih objavljajo svoja dela tudi avstrijski pisatelji in tako pogosto veljajo za „nemške“ pisatelje, to se pravi, da manjka zavesti, da niso vsi nemško pisoči pisatelji „Nemci“, pač pa, da so lahko tudi „avstrijski“ pisatelji in da avstrijski pisatelji ne pišejo samo v nemščini. Da bi dvignili zavest o tem, so avstrijski založniki na letošnjem knjižnem sejmu v Frankfurtu priredili večer pod geslom „Österreich – Literatur – jetzt“ (Av-

strijska literatura – sedaj). Med soprireditelji tega večera je bila tudi Založba Drava. Z Gustavom Janušem, ki je na tem večeru bral tudi v slovenščini, je bila enakopravno upoštevana tudi koroška slovenska literatura. To je bil takorekoč začetek. Sicer pa smo na sejmu v Frankfurtu spet razstavljali na skupnem stojšču avstrijskih založnikov.

Za uveljavljanje v nemško govorečem kulturnem prostoru pa je, kar se tiče slovenske literature in naše založbe, odločilna kvaliteta prevodov. Izdajanje slovenske literature v nemškem prevodu je slej ko prej eno izmed glavnih programskih težišč Založbe Drava.

SV: S kakšnimi težavami se srečujete pri izdajanju prevodov v nemščini?

Mračnikarjeva: Največji problem je v tem, da nimamo razvitega prevajalstva in dokler je tako, pač ni možno, da bi na leto izdali več knjig. Dober prevod zahteva svoj čas. Da na Koroškem nimamo, če izvemem Klause Detlefa Olofa, izrazitih prevajalskih profilov, to ni le problem naše založbe. Prav na Koroškem pa bi zaradi dane dvojezičnosti lahko imeli razvito prevajalstvo. V bikulturnosti bi ga morali razvijati prav tako kot druge kulturne zvrsti. Da je bilo letošnje pisateljsko srečanje na Obirskem posvečeno prav tej tematiki, smatram za znamenje, da se zavest o tem le prebuja.

SV: Imate v pripravi izdajo kakšnega prevoda in kako izgleda s prevajanjem iz nemščine v slovenščino?

Mračnikarjeva: Prihodnje leto bomo izdali „Pomladni dan“ Cirila Kosmača v prevodu Klause Detlefa Olofa. To bo po „Tantadruju“ in „Baladi o trobenti in oblaku“ tretja Kosmačeva knjiga v nemščini. V programu imamo še nekaj drugih del, za nekatere pa še iščemo prevajalce.

Kar se tiče prevajanja iz nemščine v slovenščino, je

Dr. Helga Mračnikar v pogovoru s predsednikom Društva slovenskih pisateljev Rudijem Šeligom.

treba reči, da je to novost pri Založbi Drava. Začetni korak smo storili leta 1986 s pesnitvijo Petra Handkeja „Pesem trajanju“, ki jo je prevedel Andrej Kokot. Trenutno pa sta v pripravi še dve Handkejevi knjigi in sicer „Pisateljevo popoldne“ in „Otroška zgodba“. Prav tako je v pripravi prevod pesniške zbirke Petra Turrinija „Nekaj korakov nazaj“. V knjižni dar Slovenske prosvetne zveze za leto 1989 bo vključena zbirka pesmi Ericha Frieda v prevodu Andreja Kokota.

SV: V zvezi s knjigo „Pesem trajanju“ je prišlo do zapletov. V Književnih listih „Dela“ z dne 29. 9. t. l. je bilo med drugim zapisano, da je Založba Drava „Novi reviji“ preprečila objavo „Pesmi trajanju“ v prevodu Silvije Borovnik in Fabjana Hafnerja. Kako je prišlo do podvojenega prevoda in kaj ima pri tem vaša založba?

Mračnikarjeva: Založba Drava si je čisto po običajni poti, namreč z ustreznim plačilom, pridobila pravico do izdaje slovenskega prevoda tega dela. V pismu založbe Suhrkamp z dne 6. 4. 1987 je rečeno, da je bilo za „Pesem trajanju“ imenovanih več prevajalcev, da pa avtor želi prevod Andreja Kokota. To so dejstva, več o tem ne kaže razpravljati. Do hkratnih prevodov pride, če se prevajalec/prevajalka ne pozanima glede pravic.

SV: Ostaniva še pri očitkih. V že citiranih prispevku v Književnih listih je bilo rečeno, da je oz. da je bila pri Dravi na programu „prežvečena memoarska literatura“, dunajska revija „Falter“ pa je 15. 7. 1988 Dravi očitala, da izdaja samo „partizansko literaturo“ in da se sicer omejuje na „manjšinsko književnost“. Kako je s tem?

Mračnikarjeva: Rekla sem že, da program Drave tudi v času prejšnjega vodstva ni bil sporen in da je ostal po njegovem odhodu nespremenjen. Ker pa je založniško delo vezano tudi na človeka, ki ga opravlja, pride do uveljavljanja drugačnih poudarkov.

Osebnost me je vedno motilo podcenjevanje tako imenovane „manjšinske literature“. Mislim, da je popolnoma zgrešeno, če temu, kar nastaja tako rekoč med nami, priznamo vrednost šele tedaj, ko se je uveljavilo kje drugje. V tej zvezi bi opozorila samo na Lipuševe „Zmote dijaka Tjaža“, ki so dvanajst let veljale za „manjšinsko literaturo“, dokler jih za nemški kulturni prostor ni odkril Peter Handke. Mislim, da je med to „manjšinsko“ literaturo dosti biserov in kvalitete, ki pa jo tudi sami stalno podcenjujemo. Založba Drava je odprta vsem koroškim slovenskim avtorjem, seveda se pa ne omejuje samo na izdajanje koroške slovenske literature. Enako velja tudi za partizansko in memoarsko literaturo, ki je prav tako upravičena. Vodja na novo ustanovljene Založbe Wieser je svoj čas kot svojo prvo knjigo pri Dravi izdal nemški prevod knjige Karla Prušnika Gašperja „Gamsi na plazu“. Mislim, da se partizanske literature ne smemo sramovati. Sicer pa mi je jasno, iz katerega kota prihajajo taki očitki in kdo so tisti, ki poskušajo Dravo postavljati v slabo luč, da bi sami čim bolj zablesteli.

SV: Prej ste omenili na novo ustanovljeno Založbo Wieser. Kako gledate na pojav, da se je na Koroškem pojavila nova slovenska založba?

Mračnikarjeva: Dejstvo, da je Lojze Wieser po svojem odhodu od Drave ustanovil svojo založbo, je pozitivno. S kulturnega vidika na to ni mogoče gledati drugače, kot da je razgibano založništvo v prid ustvarjanju in ustvarjalnosti. To je bilo tudi stališče Drave od vsega začetka. Od časa do časa pa se ne morem znebiti vtisa, da se to veliko dušno in kulturno gledano v bistvu edino pravilno stališče ne obrestuje. Nekateri očitno mislijo, da jim ugled in pomen rasteta s tem, da odrihajo po drugih. Prepričana sem, da se tudi njim tako ravnanje dolgoročno ne bo obrestovalo.

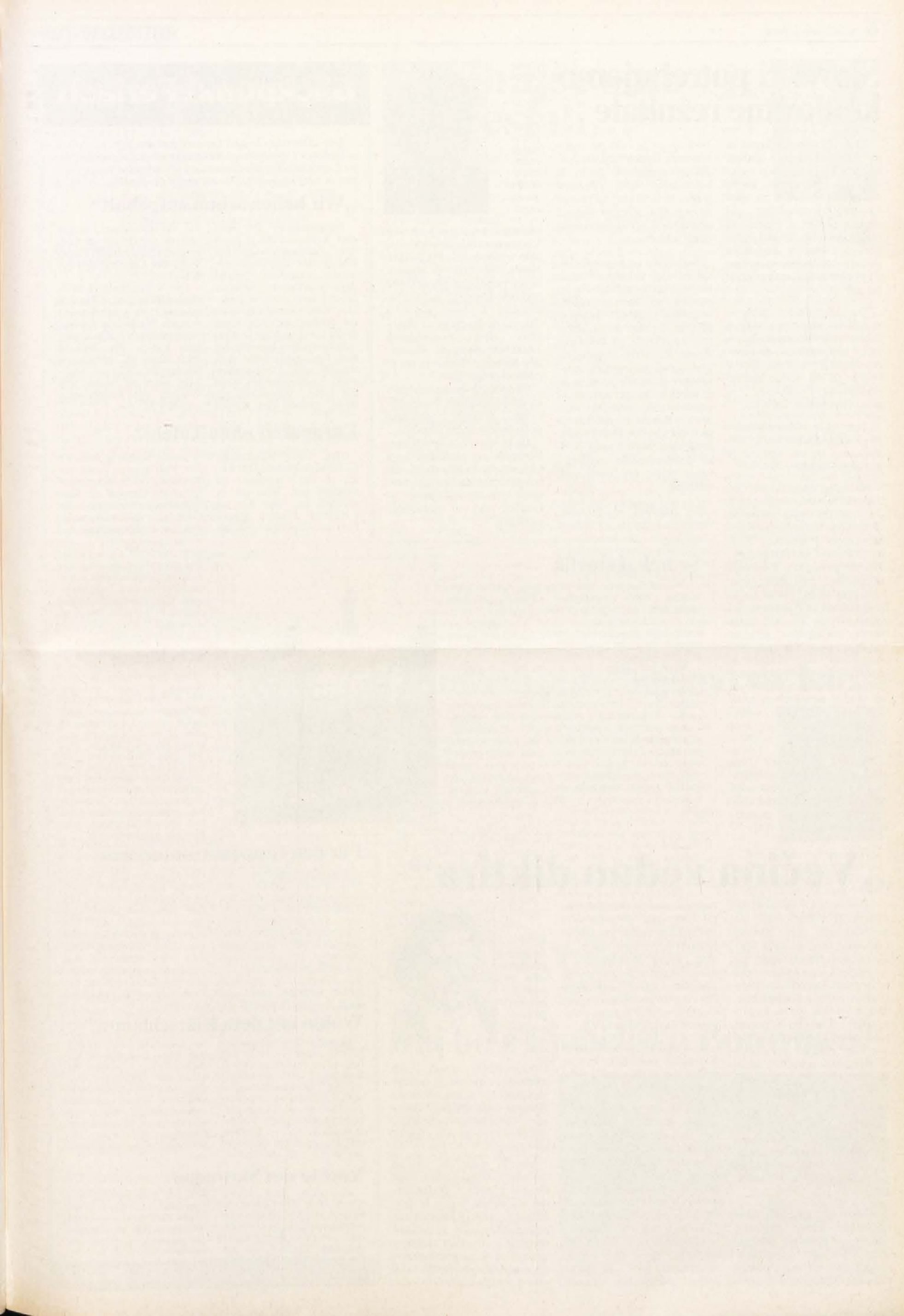
SV: Kako so po Vašem mnenju na novo založbo reagirali ustvarjalci, avtorji, kulturniki? V Književnih listih 29. 9. 1988 sem prebral izrek, da je „Peter Handke vlečni konj za Založbo Wieser“.

Mračnikarjeva: Mislim, da lahko rečem, da so bili tisti, ki so mislili, da se morajo glede obeh založb odločiti „za“ ali „proti“, izjema. Večina kulturnikov je po moji oceni, ostala glede tega indiferentna. Ni mi znano, da bi se Peter Handke v tem vprašanju opredelil. Sicer pa je že izraz „vlečni konj“ sumljivega izvora. Peter Handke je s svojimi prevodi Florjana Lipuša in Gustava Januša in ne nazadnje tudi s svojimi deli toliko prispeval k afirmaciji slovenske literature v svetu, da bi ga bolj kot „vlečnega konja“ morali imenovati „zvezdo vodnico“... Pravzaprav je nepomembno, kdo si koga jemlje v zakup. „Dobro delo se samo uveljavi, če ne danes, pa jutri...“ mi je ob predstavitvi „Zmot dijaka Tjaža“ na Dunaju samozavestno dejal Florjan Lipuš. In čeprav se zavedam, da bi tako mišljenje v založništvo imeli lahko usodne posledice, moram priznati, da je na tem nekaj resničnega.

SV: Povrnimo se k programu Založbe Drava. Govorili smo o prevodih in o koroški slovenski literaturi, kaj pa Drava poleg tega še izdaja? Kaj pripravljate in kaj je tako rekoč tik pred izidom?

Mračnikarjeva: Ponovno smo skupaj s Slovenski znanstvenim inštitutom začeli izdajati knjige v seriji „Disertacije in razprave“. Prva v tej seriji z novo zunanjo opremo Toma Weissa je bila knjiga Petra Gstettnerja „Zwanghaft Deutsch?“ Razmeroma visoka prva naklada je bila razprodana po nekaj mesecih, tako da smo natisnili že drugo izdajo. Povpraševanje po knjigi je povečala tudi živčna, rekla bi, histerična reakcija koroškega tiska, celo koroški deželni zbor se je ukvarjal z njo, kahade pa je vložil tožbo proti avtorju in založbi. 11. novembra bomo pri Joklnu predstavili naslednjo knjigo iz te serije in sicer študijo o koroški „psihopatologiji“ prof. Klause Ottomeyerja z naslovom „Ein Brief an Sieglinde Tschabuschnig/Pismo, naslovljeno Sieglinde Tschabuschnig“, v kateri avtor obravnava med drugim tudi „histerijo“ okrog Gstettnerjeve knjige. Knjiga „Wohnen und Bauen in Südkärnten“ je sicer manj spektakularna, vendar nič manj zanimiva. Izdali jo bomo skupaj s knjigo „Kmečke hiše v Karavankah“ Toneta Cevca in Ignaca Primožiča (skupno z Založništvom tržaškega tiska) meseca decembra in jo predstavili v Celovcu in Ljubljani. Pred izidom pa je tudi knjiga „Zweischprachigkeit und Identität“ skupine avtorjev na čelu s prof. Larcherjem. Prav tako bo še novembra izšla knjiga škofa Grmicha „Christentum und Sozialismus“. 18. novembra pa bomo v knjigarni predstavili pesniško zbirko Fabjana Hafnerja „Indigo“.

SV: Torej, Vam dela ne manjka. Želimo Vam mnogo uspeha in se Vam zahvaljujemo za pogovor.

Slovinci potrebujemo konkretne rezultate

Klima v boroveljski občini je na splošno res dobra. Kakšno pa je resnično vzdušje, pa se bo izkazalo, ko bo šlo npr. konkretno za upoštevanje slovenščine pri vzgoji otrok v občinskih otroških vrtcih. Doslej je vse preveč zavito v nedeljske govore. Narodna skupnost pa potrebuje dejanske rezultate.

Tudi dvojezične table – vsaj tiste, ki jih predvideva zakon o narodnostnih skupinah – bi morale biti že zdavnaj postavljene. Pristojnim v občini pa še vedno delajo preglavice, odločitev o postavitvi še niso sprejeli.

Tudi v sami občinski stavbi ne najdemo opozoril v slovenskem jeziku, optično je vse samo nemško.

Na zadnji občinski seji (junija 1988) sem vložil predlog, da je treba postaviti dvojezične krajevne napise v Slovenjem Plajberku, Brodeh, Podnu in Strugarjah. Povsod govorijo o Evropski skupnosti, v naši občini pa so vasi brez imen! Na ta način je ogrožena celo varnost, saj tujec niti ne ve, kje mora voziti počasneje, kje se začneja področja naselja. Argument, da za table ni denarja, pa sploh ne more držati, če le pomislimo, da so vložili nepotrebne milijonske investicije npr. v skakalnico. Reakcije na moj predlog še ni bilo.

Mislim, da mora tudi občina kot uslužnostna institucija prispevati k temu, da občan izgubi strah pred uporabo slovenskega materinje jezika na občini. V

bodoče pa bi bilo pri zaposlovanju treba upoštevati, da bi nameščali ljudi, ki obvladajo oba deželna jezika tudi na stopnji pismenega jezika, sicer ni mogoče govoriti o enakopravnosti obeh jezikov.

Sedaj, ko se je gospodarski položaj nekoliko umiril, ne smemo pozabiti, da je, preden so Kestag zaprli, marsikdo „farbal“ delavce. Mislim, da smo mi pravočasno opozarjali na dejansko stanje. Zato smo z vsem prepričanjem zagovarjali ustanovitev delovnih mest in še posebej tistih, pri katerih je sodelovala sosednja država. Borovlje profitirajo tudi od kupcev iz Slovenije in nič ne bi bilo slabega, če bi to dobrososedsko nakupovanje prišlo do izraza tudi vizualno.

Še posebej se prizadevamo zastopati interese

Peter Waldhauser iz Zabornice (Podna) je mandatar Volilne skupnosti

obrobni krajev in področij. Vedno smo bili proti ukinitvi šole v Slovenjem Plajberku. Najprej je bilo za najnujnejša popravila predvideno 300.000 šilingov, vendar do oktobra še niso začeli z delom. Sedaj pa je za obnovo šole predvidenih 1.600.000 šilingov. Ravnatelj Kristijan Zeichen pa je povsod priljubljen.

Podpore gorskim kmetom so vse premajhne. Za izboljšanje svojega položaja potrebujejo večjo pomoč.

In še v zvezi s športom – Postavili so skakalnico, v neposredni bližini pa ni niti enega skakalca. Za masovni šport (pa razen prog za smuški tek) ni nobenega projekta.

Še nekaj števil

Občina Borovlje ima v svojem rednem proračunu (1988) 94 milijonov šilingov. Od tega plača deželi za socialne potrebe 5 milijonov šilingov, za zdravstvene institucije 2,5 milijona, za vzdrževanje (glavnih) šol 4,2 milijona in 1,2 milijona šilingov deželnih dajatev. Skupno torej okrog 12 milijonov šilingov.

Posledice ukinitve Kestag je čutila tudi občina. Leta 1985 je iz davka od vsote plač (Lohnsummensteuer) prejela še 4,5 milijona šilingov, 1986. leta 2 milijona manj. To je občinsko blagajno seveda prizadelo. V tem času je z ustanovitvijo novih podjetij spet za približno 1 milijon šilingov več dohodka. Kljub temu pa je bilo potrebno, da je zvezna vlada po zakonu o finančni izravnavi letos občini prispevala 564.000 šilingov. Leta 1987 pa je prav zaradi tega, ker je izostal omenjeni davek od vsote plač, občina prejela tudi enkratno podporo s strani finančnega ministrstva v višini 1,2 milijona šilingov.

županu smo predali zahtevo za nujnostno obravnavo v občinskem svetu, vendar je to zavrnil. Na sami seji pa je mag. Peter Waldhauser s svojim dobrim poznavanjem „AGO“ začel takojšnjo obravnavo problema in glej – naenkrat sta bili proti odlagališču tudi SPÖ in ÖVP.

Sicer pa je treba župana Krainerja pohvaliti, ker se prizadeva za nastanitev novih podjetij v Borovljah.

Kot mestni svetniki sta mi seveda posebno pomembni dve zadevi: najti moramo rešitev za dokončno uporabo preostankov prečiščevanja. Potrebujemo okolju ustrezno deponijo, kjer bo imelo to posebno blato čas, da se res neškodljivo razkroji. Sedaj ti preostanki morda še niso nevarni, toda čim več bo priključkov, tem več je nevarnosti, da strupene snovi zaidejo v kanal.

Erika Leitgeb (FBI) je referentka za okolje in varstvo narave.

Občan pa bi moral imeti možnost, da vsaj enkrat mesečno nekje odda nevarne odpadke (npr. baterije). Občinska orodjarna (Bauhof) bi bila za to ustrezno mesto.

Uspelo nam je, da se odvažanje smeti v nekaj letih ne bo bistveno podražilo, naš odbornik Wutte je prispeval k sanaciji kapelškega pokopališča. O vprašanju dvojezične otroške skupine v vrtcu pa še nimamo skupnega stališča, toda klubske prisile pri nas ni.

Blickpunkt Ferlach

Der „Slovenski vestnik“ sprach mit den Vertretern verschiedener Gemeinderatsfraktionen über die gegenwärtige Lage und über das Zusammenleben beider Volksgruppen in der Gemeinde. Daraus einige Gedanken.

„Wir haben schon aufgeholt“

Bürgermeister Dr. Helmut Krainer (SPÖ): Nach dem Zusammenbruch der Kestag hat die Gemeinde wieder aufgeholt. Besonders qualifizierte Arbeiter fanden neue Arbeitsplätze. Die Kaufmannschaft kann mit der Lage zufrieden sein. In Zukunft werden in Ferlach besonders Impulse für den Fremdenverkehr notwendig sein. Der Ausbau eines Radwegenetzes steht auf der Tagesordnung. Beim Ausbau des Kanals

hat die Gemeinde einiges gelernt; der Bürger wird geringeren Belastungen ausgesetzt. Die Lage hat sich beruhigt.

Die Volksschule in Windisch Bleiberg wird bis spätestens 1990 generalsaniert werden. Nach dem Ausbau eines städtischen Kindergartens könnte der Wunsch nach einer zweisprachigen Kindergartengruppe realisiert werden, wenn der Wunsch der Bevölkerung gegeben sei.

Europareif ohne Tafeln?

Mag. Peter Waldhauser (Volilna skupnost): Das Klima in der Gemeinde ist wirklich gut. Wie gut es wirklich ist, wird sich an konkreten Fragen zeigen. Für den Bestand und die

Weiterentwicklung brauche die Volksgruppe konkrete Resultate (z. B. eine zweisprachige Gruppe im Kindergarten). Auch habe die Gemeinde die zweisprachigen Ortstafeln, welche das Volksgruppengesetz vorsieht, noch nicht aufgestellt. Bei der zukünftigen Anstellung im Gemeindeamt sollte eine Person zum Zuge kommen, die Slowenisch auch in Schrift beherrscht. Die Forderungen für die Bergbauern seien zu gering.

Rückgang

Mit dem Niedergang der Kestag ist auch weniger Geld in die Gemeindekasse geflossen. Vom Jahr 1985 auf 86 ist die Lohnsummensteuer um 2 Millionen zurückgegangen. Durch Betriebsneugründungen wurde ein Teil des Rückganges aufgeholt, doch waren eine einmalige Bundesbedarfszuweisung (1,2 Mio) notwendig, außerdem bekam Ferlach mehr Mittel nach dem Finanzausgleichsgesetz.

Für den Ganzjahrestourismus

Wirtschaftsreferent Alfred Peterlin (ÖVP) findet die gegenwärtige Art des Zusammenlebens der beiden Volksgruppen ideal. Außerdem sei Ferlach eine Einkaufsstadt Sloweniens geworden. Das erkläre auch das gestiegene Interesse für das Erlernen der slowenischen Sprache. Doch sei auch die Überkapazität im

Handel gefährlich. Ausländische Beteiligungen seien im Grenzgebiet normal. Mit dem Kanalbau sei zu spät begonnen worden, da es früher noch mehr Förderungen gab. Die Rebernigmühle solle als Impuls für den Ganzjahrestourismus in Ferlach möglichst bald für ein Rosentalmuseum adaptiert werden.

Wohin mit dem Klärschlamm?

Umweltschutzreferentin Erika Leitgeb (FBI) hat insbesondere zwei Wünsche: 1. Errichtung einer umweltgerechten Klärschlammdeponie, 2. Errichtung einer Station, bei der die Gemeindebürger mindestens einmal monatlich ihren Sondermüll deponieren können, am besten z. B. im Bauhof,

wo geeignete Behälter aufzustellen wären. Für die Kanalbenutzung sollte ein Mischtarif eingeführt werden, der die Wohnfläche und den Wasserverbrauch berücksichtigt. Zufriedenheit herrscht über die einstimmige Ablehnung der zentralen Sondermülldeponie.

Rechte der Slowenen

Zusätzlich zum Deutschen ist in der Gemeinde Ferlach das Slowenische als Amtssprache zugelassen. Es darf zwischen Bürgern aus Windisch Bleiberg oder aus der Stadt Ferlach kein Unterschied gemacht werden.

Bei der Verwendung von Formularen hat das Amt die Pflicht für eine Übersetzung zu sorgen. Das Slowenische darf auch gegenüber der Gendarmerie und bei Bezirks- und Landesbehörden verwendet werden.

„Večina vedno diktira“

„Boroveljska ljudska iniciativa (FBI) je pred leti nastala zato, ker takratni občinski mogotci niso upoštevali mnenja občanov, ker so ravnali samovoljno. Bili smo proti prevelikim dajetvam v zvezi s kanalizacijo, nismo pa bili proti kanalu nasploh! S svojim odporom smo dosegli, da so pristojni vse še enkrat premislili, sedaj imamo celo 30% manj dajatev. Povrhu tega izvedejo kanalizacijo prav do hiše.

Naš predlog je, da se uvede mešana pristojbina (tarifa) za uporabo kanala. Treba bi bilo upoštevati površino poslopja in porabo vode.

Zadovoljni smo tudi, da je občinski svet soglasno odklonil centralno odlagališče posebnih odpadkov. Odpor smo sprožili s posebnim anketiranjem občanov,

BOROVLJE – številke, dejstva in podatki**● Mestni svet (Stadtrat)****Župan** dr. Helmut Krainer (SPÖ)**podžupana** Franz Schleicher

(namestnik: Franz Herzele)

in Richard Schellander

(namestnik: Helmut Karpf) – vsi SPÖ

drugi člani Erika Leitgeb (Werner Socher) FBI
Rupert Sereinig (Manfred Rasser) SPÖ
Alfred Peterlin (Franz Kralj) ÖVP
Gerhard Wutte (Helga Koller) FBI**● Občinski svet (Gemeinderat)**

15 mandatov SP, 6 Ferlacher Bürgerinitiative (FBI), 4 VP, 1 Volilna skupnost (VS) Borovlje, 1 FP.

● Kraji v občini Borovlje

(Ortschaften der Gemeinde Ferlach)

Babnjak (Babniak), Bajtiše (Waidisch), Borovlje (Ferlach), Brodi (Loibltal), Glinje (Glainach), Goriče (Görtschach), Jaklin, Kajže (Dörfl), Kapla na Dravi (Kappel a. d. Drau), Kožentavra (Kirschenheuer), Liplje (Laiplach), Loka (Laak), Medborovnica (Unterferlach), Otrovca (Otrouza), Podgora (Unterbergen), Podljubelj (Unterloibl), Resnica (Reßnig), Rute (Rauth), Sapotnica (Sapotnitz), Slovenji Plajberk (Windisch Bleiberg), Struga (Strau), Strugarje (Strugariach), Trata (Tratten), Trnje (Dornach), Vesca (Unterglainach), Žabnica (Bodental), Zdovlje (Seidolach)

Nadmorska višina (Seehöhe)

Borovlje 466 m,

Mlaka (Märchenwiese) 1032 m

Skupna površina (Gesamtfläche): 117,13 km²**Število prebivalcev (Einwohnerzahl):** 7569

(10. 10. '87)

Število gospodinjstev (Haushalte): 2903**Število podjetij (Betriebe):** 310

(po podatkih z dne 12. 5. 1981)

● Lestvica koroških občin

(Rangliste der Kärntner Gemeinden) 1986:

Po številu prebivalcev (7.623) je bila občina Borovlje leta 1986 na 9. mestu.

Po finančni zmogljivosti pa jo z 5.489,31 šilinga po občanu izmed 121 koroških občin najdemo le na 46. mestu.

● Pravice slovenskih občanov

(Rechte der slowenischen Gemeindebürger)

V občini Borovlje je poleg nemščine kot uradni jezik priznana tudi slovenščina. Vsak občan – ne glede ali je iz Slovenjega Plajberka ali iz Borovelj – ima pravico uporabljati slovenski jezik. Pri uporabi obrazcev je urad dolžan poskrbeti za prevod (npr. rojstni list). Občani imajo pravico do uporabe slovenščine tudi pri okrajnih in deželnih uradih. Tudi na carini na Ljubelju mora biti stalno prisotna oseba, ki zna slovensko.

● Proračun (Budget) 1988:**Redni proračun skupaj s 1. dodatnim proračunom:**(Ordentlicher Voranschlag, gemeinsam mit 1. Nachtragsvoranschlag): **94,365.000.- šil.****Izredni proračun skupaj s 1. dodatnim izrednim proračunom**(Außerordentlicher Voranschlag, gemeinsam mit 1. Nachtragsvoranschlag): **58,470.000.- šil.****skupno (gesamt) 152,835.000.-šil.****● Važnejši projekti (wichtigere Vorhaben):**

Občinski svet je odobril finančne načrte za sledeče projekte:

● Smučarska skakalnica v Žabnici (Poden) Sprungschanze **589.000.-**

(1986: 373.000.-, 1987: 554.000.-)

- Sanacija ljudske šole v Slovenj Plajberku 1,600.000.-
- Sanacija Čep (2. del) 361.000.-
- Izgradnja občinskih cest 617.000.-
- Izgradnja in popravilo cest 2,000.000.-
- Razširitev pokopališča v Kapli na D. 650.000.-
- Izgradnja vodovoda 6,800.000.-

● Zadolženost občine

(Verschuldung der Gemeinde):

je znašala leta 1987 na vsakega občana 1960 šilingov. Skupna vsota posojil znaša 15 milijonov šilingov. Vsota dolgoročnih deželnih pospeševalnih posojil z nizko obrestno mero pa znaša 80,4 milijona šilingov.

„Najhujše smo ze prestali...“

S predstavniki občinskih frakcij smo se pogovarjali o trenutnem gospodarskem položaju občine in v občini ter jih vprašali za njihovo oceno o narodnostnem sožitju. Objavljamo glavnejše misli iz teh pogovorov.

Po razsulu Kestaga so si Borovlje že nekoliko opomogle. Najhujše smo prestali, nekateri pa še danes čutijo posledice. Vsi niso dobili novih delovnih mest, našli so jih predvsem kvalificirani delavci. In to predvsem v podjetjih kot so „Mirco-precis“ (Haaf), „Unior“, Glock idr., najmlajše pa je podjetje Kor-Eko.

Mislím, da brezposelnost v Borovljah trenutno ni večja kot je v koroškem povprečju. Pri zadela nas je tudi ukinitve proizvodnje pri puškarjih (Sodia), k sreči so nekateri dobili delo pri razširjenem podjetju Glock.

Položaj trgovcev je trenutno odličen. Upam, da sedanji naval kupcev ne pomeni le enkratnega bega financ iz sosednje države. Le odvržena embalaža ob Ljubeljski cesti nam dela težave.

V bodoče nameravamo razvijati predvsem turizem in povečati ponudbo. Poleg obiska Čep in možnosti za kopanje naj bi turistu ponudili tudi razvejano mrežo kolesarskih poti. Dežela bo izgradnja take mreže na podeželju podpirala in upam, da bo s tem zbudila tudi privatno iniciativo.

Odlagališče smeti je dokončno „ad acta“.

Glede kanalizacije se je ozračje že pomirilo. Priznam, da smo v Doljah najbrž premalo govorili z ljudmi. Toda kanal je potreben. Treba je pač zbuditi zavest, da je odplake treba urejeno odstranjevati, finančno pa za posameznika to ne sme biti preveliko breme. Uredili smo ugoden način odplačevanja in imeli smo veliko razumevanja za ljudi v stiski.

Pri gradnji kanala smo se marsikaj tudi naučili. Sedaj delamo po „plan-kvadratu“, določeno področje sistematično obdelamo, vgradimo tudi vodovod, nato jarke čim hitreje zasujemo, tako da čimmanj motimo normalno življenje občanov.

Za ljudsko šolo v Slovenj Plajberku smo pred kratkim oddali dela za generalno preureditev. Občinski svet je za to odobril 1,6 milijona šilingov. Letos pozimi bodo najprej sanirali vlažne prostore pod razredi. Najpozneje l. 1990 pa bi morala biti kompletna preureditev in posodibitev šole zaključena.

Drži tudi, da so predstavniki Slovenskega prosvetnega društva Borovlje z menoj in kulturnim referentom Franzem

Župan dr. Helmut Krainer (SP) vodi občino od 1985 dalje

Schleicherjem govorili glede ustanovitve dvojezične skupine v otroškem vrtcu. Če bo želja prebivalstva po tem, bomo to zagotovo realizirali. Na vrsti je gradnja vrtca v Kindergarten-gasse. Ko bo izvedena, se bomo že približali kaki rešitvi.

Če kdo želi uporabljati slovenščino na občinskem uradu, se je samoumevno lahko poslužuje. Ustregli mu bodo brez problemov. Pri nas je zaposlen tudi tajnik bivše občine Slovenji Plajberk (Ogris), ki je na voljo.

Občina se smatra tudi kot del servisne službe. Občana je treba obravnavati, kot si to želi.

Slovenski vestnik: „Zakaj potem 'Rundbrief des Bürgermeisters' (županova okrožnica) ne upošteva slovenskega jezika?“ Župan Krainer: „S tem ste mi dali važno pobudo. Dobro jo bom premislil.“

V bodočnosti v Borovljah ne pričakujem kaj spektakularnega. Ohranjati moramo doseženo in marsikaj izboljšati. Mesto in občino moramo napraviti takšno, da se bodo občani dobro počutili. Občan naj bi imel občutek, da se brijamo zanj.

„Turizem potrebujemo vse leto“

„Sedanje stanje sožitja v občini se mi zdi idealno. Vse, kar je nacionalnega, naj bi opustili. To vedno razdraži drugega nacionalca.“

Borovlje so pravo nakupovalno mesto za Slovenijo. Zato se v zadnjih letih vedno več otrok uči tudi slovenščino. Pred dvajsetimi leti so tako učenje ocenjevali kot obremenitev. Table bi pustili ob strani, jeziki pa so potrebni, sploh če bo prišla Evropa. Ne vem pa, če je dovolj potrebe za dvojezično skupino v vrtcu. To preveč zahtevajo od zgoraj. Povrh tega pa določa tisti, ki plačuje.

V trgovinah imamo nad 50% kupcev iz Slovenije. S tem je povezana nevarnost prevelikih kapacitet na delovnem sektorju. Da pa imamo v Borovljah sedaj več podjetij z ude-

ležbo iz Slovenije, je za obmejno mesto normalno, na Zilji pa investirajo Italijani!

Z razpadom Kestaga se je nivo zaslužkov znižal, puškarstvo pa trpi, ker so z izdelki preveč obremenjeni s stroški izdelave.

Gradnja kanala je draga zadeva in „politikum“. Škoda je, da se ga niso lotili prej. Načrtovan je bil že leta 1962. Leta 1967 so načrte umaknili, žal, tedaj so bile namreč javne podpore še veliko višje. Sedaj se je zadeva že pomirila.

Borovlje, ki nimajo pravega mestnega središča, naj bi postale še lepše, potrebujemo pa turizem čez vse leto. Muzej puškarjev je že stalna institucija, v bodoče pa bi bil lahko to tudi „Rebernigov mlin“, ki bi ga bilo treba spremeniti v „Rosentalmuseum“.

Gospodarski referent Alfred Peterlin (VP)

Obvoz Borovelj na severu odpade, odprt pa je še obvoz Kožentavre. Gradnja Karavanskega predora pa nam ne bo odvzela kupcev.

V kmetijstvu pravih kmetov skoraj nimamo več (morda še kakih 10), večina si mora poskati dodatno zaposlitev. Ko smo obravnavali lovišča, smo opazili, da so kmetje v Slovenj Plajberku še preveč odvisni od Marescha.

Kaj bo z Ljubeljsko Borovnico?

Bo ena izmed naslednjih tem ljudskega povpraševanja v Borovljah problem potoka Ljubeljska Borovnica? Borovljanska ljudska iniciativa (FBI) ga napoveduje, ker menda obstajajo načrti za zasutje ali preusmeritev potoka. Polaganje cevi in zasipanje bi stalo okoli 7 milijonov šilingov. Z enakimi stroški bi lahko s pomočjo dežele ali zveze olepšali obrežje, ohranili naraven življenjski prostor, morda celo uredili Scholzev park in ga odprli za javnost.

Odseljevanje – kultura – mobilnost – brezposelnost

Razvoj brezposelnosti (Entwicklung der Arbeitslosigkeit)

	januarja Jänner	julija Juli
	število oseb	število oseb
1955:	114	25
1965:	186	48
1975:	133	74
1980:	198	50
1981:	191	60
1982:	190	61
1983:	239	118
1984:	281	91
1985:	294	104
1986:	322	143
1987:	341	141
1988:	326	148

Brezposelnost (Arbeitslosigkeit)

Stanje (Stand) 19. 10. 1988: **146 oseb/Personen**
Po podatkih delovnega urada v Celovcu (Angaben laut Arbeitsamt Klagenfurt)

brezposelni v/Beruf	v Borovljah in Ferlach število/Zahl	Koroška Kärnten sept. 1988
kmetijstvu (L. u. Fw. Beruf)	0	116
gradbeništvu (Bauberufe)	7	461
trgovini (Handelsberufe)	16	1159
lesni stroki		
(Holzbe- und verarbeitung,	3	166
tekstilni stroki (Bekleidung)	1	282
živilstvu (Nahrungsmittel)	4	186
tehničnih poklicih (technische Berufe)	3	202
pisarniških poklicih (Büro)	23	1259
gostinstvu (Gastgewerbe)	28	2561
kovinarstvu (Metallberufe)	24	688
pomožnih poklicih (Hilfsberufe)	16	519
zdravstvu in šolstvu (Gesundheits- und Lehrberufe)	3	204
kemiji (Chemie)	0	48
strojništvu (Maschinen)	1	74
prometu (Verkehrs-)	3	222
čistilni stroki (Reinigungs-)	4	379
ostalnih poklicih	10	

Stog v Slovenjem Plajberku

Vozači v Borovljah (Berufspendler in Ferlach)

	1973	1976	1979	1982
Prebivalci (Wohnbevölkerung)	8.483	8.043	7.696	7.648
nesamostojno zaposleni (unselbst. Beschäftigte)	3.006	2.593	2.643	2.726
vozači iz občine (Auspendler)	608	621	618	607
vozači v občino (Einpendler)	916	952	1.065	1.149

Kultura

Odseljevanje iz obrobni krajev močno ovira tudi kulturno delovanje v Slovenjem Plajberku. Slovensko prosvetno društvo Vrtača v zadnjih letih npr. ni v stanju izvajati rednega organiziranega kulturnega dela. Predsednik društva mag. Mirko Lausegger pravi, da je odseljevanje mladine glavni vzrok za težave. Prebuja pa se samostojen mladinski zbor, veliko privlačnost pa imajo dvojezične prireditve, ki jih organizirajo starši, društveniki in ravnatelj Kristijan Zeichen ml.

Abwanderung

Ferlach hat in den Jahren 1982–1986 eine negative Wanderungsbilanz. Die Zahl der Abwanderungen überstieg die Zahl der Zuwanderungen.

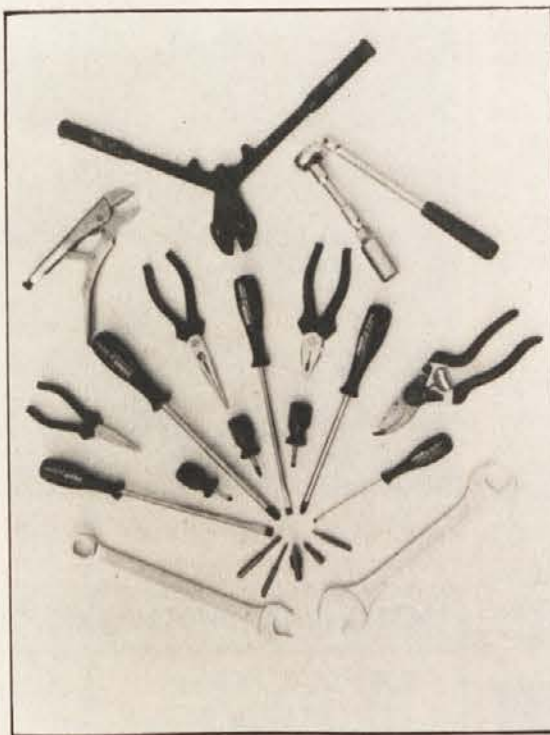
Auch steigt die Zahl jener Personen, die täglich zur Arbeit außerhalb der Gemeinde (insbesondere nach Klagenfurt) pendeln. „Die Gemeinde Ferlach stellt immer mehr das Wohnungsgebiet der Landeshauptstadt dar“, stellt u. a. Mag. Valentin Wieser in seiner Diplomarbeit über den Wirtschafts-Standort Ferlach fest.

UNIOR-Ferlach empfiehlt sich besonders mit seinem

Handwerkzeug-Programm

- für Kfz-Mechaniker
- für Elektriker
- für Installateure
- für Tischler und
- für Gärtner.

- Schraubendreher (-sätze)
- Bits-Programm (Schraubendrehereinsätze)
- Doppelgabelschlüssel
- Doppelringschlüssel
- Steckschlüsselsätze
- Kombinationszangen
- Vorn- und Seitenschneiderzangen
- Seeger-Montagezangen
- Grippzangen
- Gartenschere

HANDWERKZEUGFABRIK TOVARNA ORODJA®

UNIOR

PRODUKTIONS- UND HANDELSGESELLSCHAFT m.b.H.
PROZODNA IN TRGOVINSKA DRUŽBA Z.O.J.

LOIBLSTRASSE 34
A-9170 FERLACH/BOROVLE
AUSTRIA
☎ (0 42 27) 35 15
TELEX 422614A
TELEFAX (0 42 27) 3515-18

UNIOR-Borovlje
Vam priporoča svoj

program ročnega orodja

- za avtomekanike
- za elektrike
- za inštalaterje
- za mizarje
- za vrtnarje

nudimo Vam:

- izvijače
- bits-program (nastavke za izvijače in za mehanično vrtanje)
- dvostranske viličaste ključke
- obročne ključke
- nasadne ključke
- kombinirane klešče
- klešče za ščipanje (čelne in stranske)
- segerklešče
- univerzalne klešče z vretenom
- klešče grip
- vrtnarske in sadjarske škarje

UNIOR je svetovnoznano podjetje za izdelovanje vseh vrst ročnega orodja in odkovkov za avtomobilsko industrijo (npr. za VW, BMW, Renault). Po naročilu izdeluje tudi računalniško vodene stroje za obdelavo kovin. Poleg svojih predstavništev v Nemčiji, Italiji, Španiji in Singapuru ima UNIOR svoje podjetje tudi v Borovljah.

Želimo si dobro sodelovanje z vsemi borovljskimi občani in se priporočamo s svojimi izdelki.

UNIOR ist ein weltbekanntes Unternehmen für die Erzeugung aller Arten von Handwerkzeug, Schmiedeteilen für die Autoindustrie (z. B. für VW, BMW, Renault), sowie CNC-gesteuerte Metallbearbeitungsmaschinen.

Neben seinen Niederlassungen in Deutschland, Italien, Spanien und Singapur hat UNIOR jetzt auch einen weiteren Betrieb in Ferlach.

Das Unternehmen wünscht sich gute Zusammenarbeit mit allen Ferlacher Gemeindebürgern und empfiehlt sich mit seinen Erzeugnissen.

100 let mestne knjižnice

V mestni knjižnici v Borovljah imajo ta čas 13.649 knjig.

Približno četrtnina jih je namenjena mladini. V knjižnici ugotavljajo rastoče zanimanje za knjige. Podatki kažejo, da si je 1958. leta 171 bralcev izposodilo 3217 knjig, lansko leto pa je že 906 bralcev prebralo nad 21.000 knjig. Boroveljska knjižnica je

druga najstarejša v Avstriji. Za slovenske bralce je sicer nekaj knjig na voljo, vendar izbira seveda ni bogata, kot tudi s strani bralcev ni pravega zanimanja.

Na petkovi svečanosti so kulturni spored oblikovali domači šolarji, iz svojih del pa je bral koroški avtor Alois Brandstätter.

Panta rei...

... se imenuje prva kasetna Ansambla „Drava“, na kateri so posneli 12 starih slovenskih ljudskih pesmi. Z napornim delom so pesmi deloma priredili, deloma so stara besedila sami uglasbili.

...heißt die bisher einzige Kasette der jungen slowenischen Ensembles „Drava“. Die jungen Musiker stellten auf dieser Kasette 12 alte slowenische Volkslieder vor, die sie selbst rekonstruiert haben bzw. teilweise selbst Texte vertonten.

Kot vidimo, ni nujno, da industrijska zgradba pokrajino skazi. Dravska elektrarna Borovlje-Zihpolje.

Elektrarna, ki neguje dobre sosedске odnose!

Z dobro voljo ni nujno, da je elektrarna tuj železobetonski element sredi pokrajine. Če imajo tehniki, ki izdelajo načrt, le malo občutka, se lahko tudi elektrarna harmonično vključi v okolje. Primer za to je vsekakor boroveljska hidroelektrarna ÖDK, ki je

začela obratovati leta 1975.

Pri tem lahko ugotovimo: Po hudih naporih obnove v prvih povojnih letih, so v sedemdesetih letih najprej na risalnih deskah načrtovali čisto novo generacijo elektrarn, potem pa so jo tudi uresničili. Cilj ni bil samo, da bi

proizvajali dragoceni tok, hoteli so biti tudi čim bolj obzirni do narave in zgraditi čim ustrežnejšo infrastrukturo. Pri elektrarni v Borovljah so uresničene vse tri komponente: Z letno proizvodnjo 300 milijonov kilovatnih ur el. toka sodi poleg elektrarne pri Aninem mostu med najbolj produktivne elektrarne ob Dravi. Tudi zbiralno jezero so kar se da harmonično vsadili v pokrajino, in še danes bregova urejujejo po sodobnih spoznanjih. Z gradnjo elektrarne pa so znatno izboljšali tudi infrastrukturo, kar danes lahko občuti vsakdo: naj navedemo le most preko Drave, peš pot ob jezu, s katero je bila vzpostavljena zveza z Zihpoljem, ali pa kopališče, ki ga Boroveljčani zelo radi obiskujejo.

Skratka: Gradnjo in obratovanje elektrarn danes ne pojmujejo več samo enodimenzionalno (usmerjeno v končni produkcijski cilj), temveč tudi kot doprinos k negovanju dobrega sosedsstva. In tako nameravajo Avstrijske dravske elektrarne delovati tudi vnaprej.

Z gradnjo so uredili tudi kopališče v Borovljah.

Slika: ÖDK

Za izseljence

Zveza slovenskih izseljencev v Celovcu sporoča, da ima govorilne ure vsak četrtek od 10. do 12. ure. Vsak, ki ima vprašanja, potrebuje pomoč ali se hoče informirati o zadevah, lahko pride v tem času na Zvezo slovenskih izseljencev v Celovcu, Tarviserstraße 16, ali pa telefonira na številko: 0 463/514300-71.

Planine v sliki

Slovensko planinsko društvo Celovec organizira 4. razstavo planinskih fotografij. Otvoritev razstave bo 5. 12. 88 ob 19. uri v kulturni taberni „Pri Joklnu“, Paulitschgasse v Celovcu in bo trajala do 17. 12. 88.

K sodelovanju ste prisrčno vabljeni vsi fotoamaterji! Pogoji:

Vsakdo lahko razstavi do 3 barvne ali črno-bele slike. Na nahrbtni strani slike naj napiše geslo in ime motiva. Ime in naslov avtorja pa naj bo priložen v posebni kuverti. Slike pošljite do najpozneje 30. 11. 88 na naslov: SPD Celovec, Tarviserstr. 16, 9020 Celovec/Klagenfurt.

Slike bo ocenjevala posebna tričlanska strokovna žirija. Pet najboljših slik bo nagrajenih!

OGLAS

Privater Flohmarkt (Bekleidung jeder Art, u. vieles mehr) am 12. 11. 1988 bei jeder Witterung zu Billigstpreisen. Alois-Schader-Straße 5, Klagenfurt, St. Peter.

Beljaško kletno gledališče je v petek izvedlo krstno uprizoritev teksta zahodnonemškega avtorja Petra Hacksa „Adam in Eva“. Čeprav sta dramaturgija in režija pomanjkljivi ali vsaj dokaj tradicionalni, pa preseneča kakovost igre nastopajočih. Tudi vsebina – učlovečenje človeka v realni družbi – je zelo zanimivo grajena, saj ji tudi ne manjka dosti ostre in pikre kritike na račun današnjega kapitalističnega sveta.

MENJAVA DENARJA (VALUTE) dne 7. 11. 1988

		dobite (šil.)	plačate (šil.)
za 1 ameriški dolar	\$	12,30	12,90
za 1 angleški funt	£	21,70	22,90
za 100 franc. frankov	f	201,00	211,00
za 100 ital. lir	Lit	0,92	0,97
za 100 dinarjev	DIN	0,23	0,31
za 100 švic. frankov	sfr	828,00	848,00
za 100 holand. guldnov	Hfl	614,50	630,50
za 100 nemških mark	DM	693,80	710,20

Posreduje: Posojilnica-Bank
Zveza-Bank, Celovec

LOTTO

TOTO

8 16 22 37 38 42 (32) 1XX XIX 11X 2XX
Joker: 458424 b.j. Stava: 3:1, 1:1, 1:1, 2:2 b.j.

SLOVENSKI VESTNIK

Izdajatelj in založnik:
Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Tarviser Straße 16.
Uredništvo in uprava:
9020 Celovec, Tarviser Straße 16, tel. (0 463) 51 43 00-30/31/32/33/34, teleks 42 20 86 ZSO. Glavni urednik: Ivan P. Lukan; urednik: Andrej Kokot, Andrej Mohar. Tisk: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec – Borovlje. Zastopstvo za Jugoslavijo: ADIT-DZS, Kardeljeva c. 8/II, p.p. 171 61000 Ljubljana. Letna naročnina: 300 avstr. šilingov; za Jugoslavijo 18.000 dinarjev. Oglasi: 1/1 stran 12.000 avstr. šilingov, za Jugoslavijo 1.500.000 dinarjev.

Naročite in širite Slovenski vestnik

Slovenski vestnik je stopil v novo obdobje! Od 4. oktobra dalje prihaja v Vaš dom dvakrat tedensko, in sicer vsak torek in petek. Z dvakratnim izhajanjem se je deloma spremenila tudi vsebina in zunanja oblika časopisa.

Najvažnejše spremembe so v tem, da Vas bo torkova številka SV obveščala v prvi vrsti o aktualnih dogodkih, v petkovi številki pa bomo poleg obveščanja o novicah iz vseh področij skrbeli tudi za razvedrilo ob koncu tedna.

TORKOVA ŠTEVILKA 8 STRANI:

- aktualno politično dogajanje znotraj narodnostne skupnosti
- aktualne novice s Koroške in prostora Alpe-Jadran
- aktualne novice z vsega sveta
- rubrika v nemškem jeziku z najpomembnejšimi poročili
- rubrika z novimi deviznimi tečaji, lotto, toto itd.
- reportaže o večjih prireditvah na kulturnem področju

● aktualna in obsežna športna stran z reportažami, poročili, nogometnim ogledalom, statistiko itd.

PETKOVA ŠTEVILKA: 8 DO 12 STRANI

- politično dogajanje v deželi in državi
- tedenski politični ali gospodarski komentar
- poročila iz prostora Alpe-Jadran
- Obširni in informativni mednarodni obzornik
- razširjena stran za naše nemško govoreče bralce in bralce
- kulturna dejavnost koroških Slovencev
- novice iz domačih krajev
- koledar prireditev
- tedenska križanka in Vestnikov roman

● tedenski televizijski in radijski spored s posebno rubriko, namenjeno sporedu slovenskih oddaj v koroškem radiu

- pestra in zanimiva „zadnja stran“ z novicami s Koroške in iz Slovenije
- športni magazin, športna napoved

„GOSPODARSTVO“ in priloge

Še nadalje bomo vključevali Zadrugi list in tudi priloga „Gospodarstvo“ bo vsaj enkrat četrtno obogatila vsebino Slovenskega vestnika! Vsak mesec pa bomo predstavili eno južnokoroško občino!

DVE ŠTEVILKI ZA ISTO NAROČNINO!

In še razveseljiva novica za naše naročnike: do konca leta 1988 ne bomo spremenili naročnine, tako da boste prejeli tedensko dve številki po „stari“ ceni!

Werden auch Sie Abonnent des „Slovenski vestnik“

Werte Leserin, werter Leser!

Die Redaktion des „Slovenski vestnik“ hat die Herausforderung der Zeit angenommen, ebenso wird dem Wunsch der Leser nach noch mehr Aktualität entsprochen. Der „Slovenski vestnik“ erscheint ab 4. Oktober 1988 zweimal wöchentlich, und zwar jeden Dienstag und jeden Freitag.

Unser Blatt ist nicht nur die erste Zeitung einer Volksgruppe in Österreich, die öfter als einmal wöchentlich erscheint, sondern auf Grund ihres deutschsprachigen Teiles auch die erste Minderheitenzeitung, die neue Wege in der Informationspolitik

beschreitet und damit zu besseren Beziehungen zwischen Minderheit und Mehrheit beitragen will.

Mit dem zweimaligen Erscheinen pro Woche sind im „Slovenski vestnik“ auch wichtige, auf unsere Leser abgestimmte Änderungen – sowohl inhaltlich wie auch gestalterischer Art – verbunden. So wird die Dienstag-Ausgabe in erster Linie dem aktuellen Geschehen Rechnung tragen, die Freitag-Ausgabe wird neben neuen aktuellen Meldungen aus Politik, Wirtschaft, Kultur und Sport auch einen umfangreichen Service-, Reportagen- und Unterhaltungsteil aufweisen.

Die bei unseren Lesern besonders geschätzten Beilagen mit den Schwerpunkten Alpen Adria, Frau, Literatur, Kind, dem „Porträt des Monats“, sowie der Wirtschaftsbeilage „Gospodarstvo“ und andere Sonderbeilagen, stellen einen weiteren Bestandteil der Zeitung dar.

Die Redaktion des „Slovenski vestnik“ hofft mit dieser Neuerung einen weiteren, wichtigen Schritt in Richtung seiner vielen tausend Leser in Kärnten, im übrigen Österreich, aber auch in Slowenien und Friaul-Julisch-Venetien getan zu haben.

Mit freundlichen Grüßen
Ivan Lukan
(Chefredakteur)

Po uspešni preureditvi Slovenskega vestnika v juliju lanskega leta, ko časopis ni spremenil le zunanje oblike in formata, temveč se je tudi vsebinsko prilagodil današnjemu medijskemu standardu in pričakovanjem naših bralcev, smo s 4. oktobrom t. l. začeli izhajati dvakrat tedensko, in sicer vsak torek in petek.

Razlog za to odločitev je nujno potrebna krepitev informacijske dejavnosti za koroške Slovence, pa tudi za nemško govoreče sode-

SPREJELI SMO IZZIV!

želane ter za vse zainteresirane bralce izven ozkih koroških meja, ki želijo biti obširno in aktualno obveščeni o dogajanju znotraj narodnostne skupnosti in sploh na Koroškem. Odločitev našega uredništva pa je tudi rezultat temeljite analize stanja informiranja v deželi. Izhajamo namreč iz dejstva, da nam čas in razvoj v politiki narekujejo tako krepitev informacijske dejavnosti, saj je informacijsko področje ena pomembnih komponent v boju za ohranitev narodne identitete ter istočasno instrument za zblíževanje med sosednjima narodoma. V tem sklopu je dvakratno tedensko izhajanje SV samo začetek uresničevanja izdelanega koncepta med izdajateljem, Zvezo slovenskih organizacij na Koroškem in uredništvom Slovenskega vestnika. Razvoj bo šel dalje.

Da smo pri tem na pravi poti, nam dokazujejo dosežki izkušnje. Število novih naročnikov je krepko naraslo, Slovenski vestnik je postal faktor na koroški medijski sceni, mimo katerega tudi nemško govoreča javnost več ne more. Novi koncept Slovenskega vestnika, kakršen se je v zadnjem letu že uveljavil, s tem korakom ne bo spremenjen, temveč postavljen še na širšo zasnovo.

Širina, odprtost ter pravi pristop do novinarskega dela pa je brez dvoma zagotovilo za uspešen razvoj, tako na časopisnem kot tudi na drugih področjih narodnostnega življenja koroških Slovencev. To je naša glavna smernica, za katero se bo seveda treba prizadevati iz dneva v dan.

Ivan Lukan,
glavni urednik

SLOVENSKI VESTNIK

Naročam „Slovenski vestnik“
Ich bestelle den „Slovenski vestnik“

Ime in priimek/Vor- und Zuname

naslov/Adresse

pošta/Postamt

Obvezujem se, da bom naročnino redno plačeval(a)
Ich verpflichte mich, das Abonnement regelmäßig zu bezahlen

(kraj in datum/Ort und Datum)

(podpis/Unterschrift)

Vsak novi naročnik prejema Slovenski vestnik prvi mesec brezplačno. Naročnina za leto 1988 znaša 300 šilingov. Jeder Neuabonnent des „Slovenski vestnik“ erhält die Zeitung ein Monat lang gratis. Der Abopreis für das gesamte Jahr 1988 beträgt 300 Schilling.

Gladka zmaga

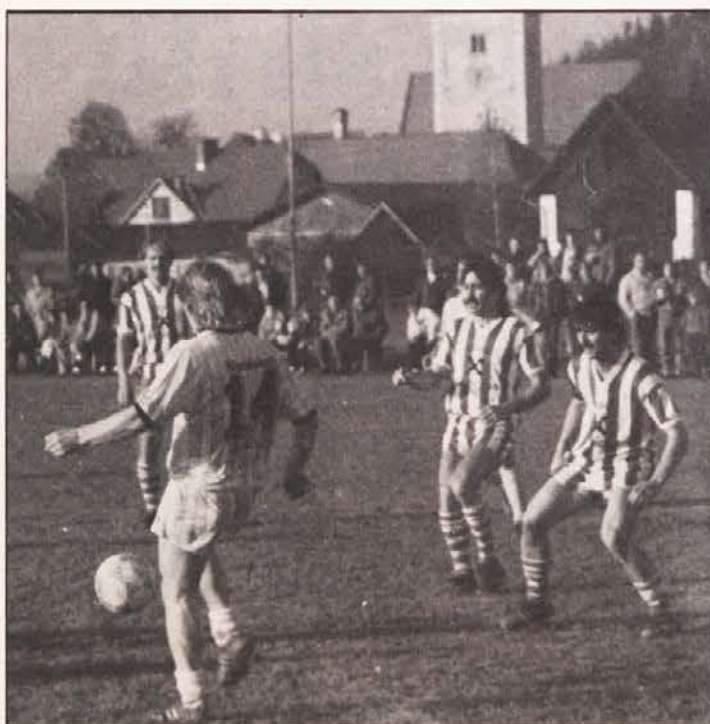
**SLOVENSKI
VESTNIK**

ŠPORT

Dobrolčani so hoteli prevzeti vodstvo na lestvici, a proti Klopini so izmerili svoje sposobnosti. Gostje so igrali spretnije in zaslužno zmagali.

Že v prvih desetih minutah se je pokazalo, da Klopinski moštvo ni nezaslužno prvo na lestvici spodnje lige-vzhod. Tudi v Dobrli vasi so si pod vodstvom zanesljivega dr. Mertla priborili premoč, ki je v bistvu skozi vso igro niso več izgubili. Bilo je samo še vprašanje, kdaj bodo Klopinjačni to svojo boljšo igro tudi potrdili s prvim zadetkom. Toda Dobrolčani so se v prvih 40. minutah uspeli ubraniti pritisku gostov.

Kljub temu pa igralci Klopinja niso popustili in so bili v stalnih napadih nevarnejši kot domačini, ki so svoje možnosti zapravljali brž ko so prišli v bližino kazenskega prostora. Domačini so se pokazali šibke predvsem v napadu, povrhu tega pa očitno vsa njihova napadalna vrsta tokrat ni bila najbolj razpoložena. In zgodilo se je kot običajno: gostje so bili naposled pred vratmi uspešnejši in zaslužno zmagali z 2 : 1.

Za tri dobrolske napadalce je povečini zadostoval en branilec Klopinja.

Nepotreben poraz SŠZ I

Šahisti Slovenske športne zveze Cartrans I so v soboto doživeli prvi poraz v tekmovalstvu za koroško šahovsko prvenstvo v spodnji ligi-vzhod. Izgubili so proti Post SV Kärnten II z 3 : 5 in tako zdrsnili na sredino lestvice. Poraz slovenskih šahistov je bil popolnoma nepotreben, saj se dva igralca sploh nista udeležila tekme, tako da je nasprotnik brez igre osvojil dve točki. Na ostalih šestih deskah je bila borba za točke izenačena. Edino zmago je dosegel Silvo Kovač, remizirali pa so Gorazd Živkovič, Ivko Ferm, Herbert Rulitz in Ivan Lukan. Ponovno pa je po nepotrebnem izgubil Alojz Gallob, saj bi bolj precizno igro brez težav iztržil najmanj neodločen izid.

Nogometno ogledalo

Mölltal – SAK

0:0 (0:0)

Obervellach, 150 gledalcev, sodnik Hauk (dober); **postava SAK:** Dalanović; F. Sadjak, L. Sadjak, Stern, Čertov; Kreutz, Luschnik (50. Burger), **Kuncič**, Gorenšek; **Galo**, Hanser. – SAK je imel v celi igri le eno priložnost, ki pa jo je zapravil Luschnik. **Ostali rezultati:** Wietersdorf – Magdalen 0:1, Rapid Lienz – Pliberk 2:0, ATSV Wolfsberg – Matrei 2:0, VSV/Beljak – Breže 1:1, Trg – Šmohor 3:2, SV Šentvid – ATUS Borovlje 2:1.

Dobrla vas – Klopini

1:2 (0:1)

Dobrla vas, 420 gledalcev, sodnik Ruppitsch (dober); **postava Dobrle vasi:** Novak; Karel (12. Sirnik), Par, Mišic, Pizzera; Hribar, **Vugrinec**, Partej; Sadjak, Lesjak (55. Dollinger), **Roscher**. **Rdeči karton:** Vugrinec (52. prekršek). **Gole so dosegli:** Hribar (85., enajstmetrovka) oz. Mertel (40.), Kollmann (80., enajstmetrovka).

Ruda – Šmihel

0:1 (0:0)

Ruda, 200 gledalcev, sodnik Zechner (povprečen); **postava Šmihela:** Leitgeb; Gollautschnig, H. Krausler, Pajenk, St. Blažej; Grubelnik (76. Buchwald), **Djurič**; Sumnik, Gross (86. Ambrosch), W. Krausler, A. Blažej. **Zadetek Šmihela:** A. Blažej (50., enajstmetrovka po prekršku). **Ostali rezultati:** ASV Celovec – ASK Celovec 2:0, Liebenfels – Žitara vas 1:0, Frantschach – Mostič 2:1, Bad St. Leonhard – SCA Šentvid 10:0, Treibach – Šentandraž 1:0.

Radenthein – Bilčovs

1:0 (0:0)

Radenthein, 200 gledalcev, sodnik Krappinger (povprečen); **postava Bilčovsa:** Woschitz; Maierhofer (60. Krainer), Schlemitz, A. Quantschnig, Schellander; Hobel (74. H. Quantschnig), **Ogris**, W. Kuess, Stojilkovski; Partl, J. Kuess. – Bilčovščani so bili skoraj brez možnosti za zadetek in tako le po sreči tako tesno podlegli. **Ostali rezultati:** Šentjakob – Dellach 2:0 prekinjeno; Brnca – Wernberg 3:2, Treffen – ASV Lienz 3:0, Irtschen – Rožek 1:2, Sachsenburg – Lendorf 1:1, Weißenstein – Baško jezero 0:3.

Sele – KAC Celovec

2:1 (1:1)

Sele, 150 gledalcev, sodnik Kronlechner (dober); **postava Selanov:** M. Oraže; Stanko, Mak, Kulmež, Užnik; Wieser, Fera, Z. Oraže; N. Hribernik, Čertov. **A. Oraže**. **Gola Selanov:** Wieser (21., 69.). **Ostali rezultati:** Globasnica – Reichenfels 2:0, Tinje – Žrelec 1:1, Galicija – Metlova 0:2, Sinča vas – Šentpavel 2:2, Velikovec – Podkrnos 2:0, Grebinj – Železna Kapla 3:2.

Odličen Milan Oraže

Končno je prišel v formo sicer izvrstni vratar Selanov Milan Oraže: proti KAC je gotovo odigral doslej svojo najboljšo tekmo v letošnjem delu prvenstva. S tem pa je spet stopil v zavest vsem tistim, ki bi ga že dalj časa radi videli v vrstah Slovenskega atletskega kluba. S to svojo odlično tekmo pa je Milan Oraže tudi dokazal, da je bila „črna igra“ proti Žrelecu le hud spodrsalj, saj je tedaj sam v bistvu zakrivil kar tri gole. Proti KAC se je pokazal s svoje najboljše strani in bil zanesljiva opora celotnemu moštvu, ki je tako lažje razvilo svojo igro. Selanov prav zaradi tega tudi ni zmotil edini zadetek Celovčanov, ki je pomenil izenačenje v prvem polčasu. Nadaljevali

so s svojo ofenzivno igro in tako z dvema lepima zadetkoma Mirka Wieserja zaslužno zmagali z 2 : 1.

Veliko slavlje končno spet v Globasnici, ki je na domačem igrišču premagala Reichenfels kar z 2 : 0. Gola za Globasane sta dosegla Sadjak in Thonhofer in tako Globasnico rešila hude zadrege. Zdaj ima Globasnica na 12. mestu že pet točk prednosti pred zadnjima na lestvici, Galicijo in Tinjami. Globasani bodo zdaj lahko mirneje zaigrali naslednjo soboto v Železni Kapli, ki je tokrat podlegla Grebinju s 3 : 2. Točko pa je v tem kolu zapravilo tudi vodeče moštvo iz Žreleca, ki je proti Tinjam, zadnjim na lestvici, doseglo le neodločen izid – 1 : 1.

Odlično je zaigral Milan Oraže (Sele).

Slika: Mohar

Tokrat poraz

Ljubljanska Olimpija je ta vikend gostovala pri OFK Kikinda in zgubila z 1 : 0. Kljub temu je obdržala svoje tretje mesto na lestvici, za vodečim Borcem (19 točk) pa zaostaja za tri točke. Drugi je Proleter s 17 točkami.

KAC zmagal

V 11 kolih avstrijske hokejske lige je bil VSV/Beljak brez poraza, v nedeljo pa je prav koroškemu tekmeču KAC podlegel kar s 7 : 2. V celovski sejemski hali je potekala zelo hitra in napeta igra, v kateri so bili Celovčani za spoznanje hitrejši in boljši. KAC še naprej zaseda drugo mesto na lestvici, štiri točke za VSV.

Dob odličen

Odbojkarji ŠK Dob/Aich so v dobri formi. V petek so v Pliberku premagali drugo moštvo Hypo VBK Celovec s 3 : 0 (7/10/11). V torek igrajo s ATSC Celovec, v nedeljo pa jih bo koroška odbojbarska zveza počastila v Wolfsbergu, kjer jim bodo predali lovoriko koroškega prvaka za lansko leto. Dobro igrajo tudi mladinci.

Koroška liga

1. Lienz	14	9	4	1	30:10	22
2. SAK	14	7	4	3	25:12	18
3. Breže	14	6	6	2	25:14	18
4. Trg	14	5	7	2	27:13	17
5. VSV/Beljak	14	5	5	4	17:16	15
6. Matrei	14	6	3	5	17:26	15
7. ATUS Borov.	14	6	2	6	21:15	14
8. Pliberk	14	4	6	4	19:17	14
9. ATSV Wolfs.	14	5	4	5	17:18	14
10. Mölltal	14	4	5	5	17:22	13
11. Wietersdorf	14	5	2	7	22:32	12
12. SV Šentvid	14	3	5	6	12:13	11
13. Šmohor	14	1	5	8	12:30	7
14. Magdalen	14	1	4	9	12:35	6

Spodnja liga-vzhod

1. Klopini	14	8	4	2	17:10	20
2. Treibach	14	9	1	4	48:22	19
3. St. Leonhard	14	7	5	2	32:17	19
4. Žitara vas	14	7	3	4	24:11	17
5. Liebenfels	14	8	1	5	27:21	17
6. Dobrla vas	14	6	5	3	22:17	17
7. Šentandraž	14	5	5	4	18:17	15
8. Ruda	14	6	2	6	20:17	14
9. Frantschach	14	6	2	6	23:23	14
10. Mostič	14	5	3	6	21:16	13
11. ASV Cel.	14	5	2	7	15:17	12
12. ASK Cel.	14	4	2	8	20:23	10
13. Šmihel	14	3	3	8	16:27	9
14. SCA Šentvid	14	0	0	14	2:67	0

Spodnja liga-zahod

1. Irtschen	14	8	4	2	32:16	20
2. Rožek	14	7	5	2	20:13	19
3. Brnca	14	8	2	4	22:17	18
4. Sachsenburg	14	6	5	3	26:21	17
5. Radenthein	14	7	2	5	29:19	16
6. Lendorf	14	4	6	4	30:25	14
7. ASV Lienz	14	5	4	5	11:11	14
8. Šentjakob	14	6	2	6	18:31	14
9. Baško jezero	14	6	1	7	20:25	13
10. Treffen	14	4	4	6	21:22	12
11. Bilčovs	14	3	6	5	14:19	12
12. Weißenstein	14	4	4	6	13:18	12
13. Wernberg	14	5	1	8	24:27	11
14. Dellach	14	1	2	11	11:27	4

1. razred D

1. Žrelec	14	10	3	1	39:12	23
2. Velikovec	14	7	5	2	23:14	19
3. Grebinj	14	7	3	4	34:25	17
4. Žel. Kapla	14	7	3	4	23:17	17
5. Metlova	14	6	4	4	18:19	16
6. Sele	14	6	3	5	22:24	15
7. Sinča vas	14	5	3	6	20:19	13
8. KAC Cel.	14	4	5	5	13:12	13
9. Reichenfels	14	5	3	6	17:18	13
10. Podkrnos	14	3	6	5	13:16	12
11. Šentpavel	14	4	4	6	26:31	12
12. Globasnica	14	4	4	6	18:25	12
13. Galicija	14	3	1	10	14:28	7
14. Tinje	14	3	1	10	17:37	7

Zmaga in poraz...

Prva namiznoteniška ekipa Selanov je tokrat zmagala v Landskronu s 6 : 1. Točke so dosegli Lettkemann (2), Z. Smrtnik (2), Ramovš (1) ter dvojica Lettkemann/Ramovš. Druga ekipa Sel je doma podlegla Bekštajnu s 6 : 2.